

2 Korintiom

Paplo, bwe'u jo'araa Korinto' tea'u, jume' Krijtota sualemmeu ji'ojte

¹ Inepo Paplo, Liojta junen eaka' betchi'bo, Jesukrijtota betana yeu pu'aritaka ne yeteu bituari. Krijtopo itomak weri Timoteo' teamtamake, inika'a ji'ojteita te, jume' bwe'u jo'araa Korinto' tea'po Krijtota sualeme, intok si'ime jume'e, bwiaaraa Akaaya' tea'po, Liojta yoemiammeu te ji'ojte. ² Itom achai Lios, intok itom yo'owe Jesukrijtota betana tu'ikue enchim alleenee'uta, intok yanti elaka enchim jiapsinee'uta tee emot a' au i'a.

Paplota jiokot au a' bicha'u

³ Liojta, juka' itom yo'owe Jesukrijtota achai yo'ota, itom au allea'uta tee jiba au bicha teuwaa sakane. Bwe'ituk aapo juna'a, ju'u itom achai, itom nak jiokoleka itom bichame. Intok aapo ket juna'a ju'u itom jiapsi joame. ⁴ Aapo ju'u Lios, si'imekut, jiokot itom ito bicha'ut itom jiapsi jojoa. Junuen itom ket, jume' jiokot emo bichame, itom a am jiapsi jo'ane' betchi'bo, jiba aapo'ik Liojta betana itom a' mabetaka'a benasia, itom am jiapsi jo'ane' betchi'bo. ⁵ Bwe'ituk Jesukrijtota itom yo'ore' betchi'bo, ama butti jiokot itom ito bicha'a benasia, ket jiba junaen, itepo, chukula aapo'ik Krijtota betana ama butti itom alleenee'uta te bitne. ⁶ Junuen san, juu u jiokot itom ito bicha'u, juna'a, enchim jiapsi jo'aa betchi'bo intok enchim jinne'uimtune'

betchi'bo junuen itou weye. Taa Liojta betana itom jiapsi jo'aawao, ket jiba enchim jiapsi jo'aa betchi'bo, intok jinne'urimtune' betchi'bo weye. Junuen san chukula eme'e, ka seej chukti eaka itomak a jiokot emo bitne, i'an inim itom jiokot aet ito bicha'ut, ka jain eaka ket enchim a' inne'ene' betchi'bo. ⁷ Kaitat te jain eaka enchim a yoem'eiyaa. Bwe'ituk te ju'unea, itomak junuen jiokot enchim aet emo bicha'a benasia, junuen ket eme'e, itomak, Liojta betana itom jiapsi jo'awa'uta, enchim a' bitne'po.

⁸ Krijtopo itomak werim, enchim te ju'unee i'a, jum bwiaraa Aasia' tea'po, ama butti obiachisi itom ito bichaka'po. Tua ama butti bettesi itou yeu siika. Kia te juni'i, ka ito au elpeiyaan itom au yuma'ane'po. Intok te kia, jiapsaka itom ama yeu katnee'uta juni'i, tee ka bo'o bichan. ⁹ Kia te su'abaawaka yeu pu'arim benasi te ito eiyaan. Taa ini'i inien yeu siika, Liojta a itom yoem'eiyaane' betchi'bo, juka'a, jume' kokkoarim jiabijtetuanemta. Intok ka junuen, jita'u itom ito yoem'eiya' betchi'bo. ¹⁰ Lios itom ama yo'eetuak. Intok i'an tajtia itom aet ania sime, ju'u, tu'isi jinilwatchika kokkowamta betana. Aapo'ik Liojta te ea, bichau bicha ket aapo'ik itom ama yo'eetuanepo. ¹¹ Taa enchim juebenam, Liojta bicha itom nokriaka, junaet enchim itom aniao, chukula juebenaka, Liojta aet bai saune, junuen aapo'ik itom si'imem betchi'bo, juka' tu'ik ae betana weyeka, aapo'ik Liojta betana itom mabeta'u betchi'bo.

Paplota ka lauti, Korinto' tea'u noiteka'u

¹² Lutula wee'po, ju'u itom aet ito uttia'u ini'i juna'a, Liojta bichapo, aapo'ik itom jiapsi i'a'po aman, intok ka jak wa'am, intok ka jiapsita bepa a' sualeka, te inim junuen ito uju'u'u itom ito ju'uneiyaa'u juna'a. Intok che'a bat naataka emo nasuk anekai. Lios, aapo tu'isi yee a' nake' betchi'bo junuen itom jiapsine' betchi'bo itom aet aniak. Ini'i intok, ka itom koba suawaeka au betchi'bo weye. ¹³ Ju'u inim ji'ojteimpo itom emou teuwaaka'u, kaita ta'abwika, taa ju'u enchim a noka'u intok aet ju'unea'u jiba. Ne intok emot a' bo'o bicha, tua junama wa'am enchim aet ju'uneenee'uta. ¹⁴ Junuen wateku jaibu enchim ju'unea'a benasia. Junuen juka' taewaita yumako, yo'owe Jesukrijtota a'abo notteo, junak eme'e ito betchi'bo enchim alleewamta emo jajamek ti ji-une' betchi'bo. Intok ket jiba junaeni itepo, ito betana emo betchi'bo itom allea'u itot aune.

¹⁵ Inia weyemta betana junuen a' lutu'uriatuka'po ju'uneaaka, emou ne che'a bat noitibaeka ean. Junuen wosa in emou noiteka, junuen ne tana enchim alleene' betchi'bo.

¹⁶ Bwiaraa Maseroonnia' tea'u bicha weyekai, nee emou bat yebijbaeka ean. Intok chukula, juna'abo notteka nee juchi emou yebijbaen. Junuen beja enchim a nee aniane' betchi'bo, naa buusti, bwiaraa Jurea' tea'u bicha in weene'ebetchi'bo.

¹⁷ In teuwaarit yeu yuma'abaekai, kannee bai tiaka taa tua junuen jiaka a' teuwaak. Bwe'ituk inepo, juka' in ya'abae'uta, kannee jume' ka Krijtota sualeme benasi, wooi weyemta, ka wepulsi eaka a' jooa. ¹⁸ Taa Lios itom ju'uneiyaa, wepulsi eaka, intok ka woik teuwaaka, itom

emou noka'apo. ¹⁹ Bwe'ituk ju'u Jesukrijto, ju'u Liojta yoemia, emou itom teuwaa'u, jakwoo juni'i ka lutu'uriata, wooi weyemta a' nookak. Intok junuen si'ime ju'u Jesukrijtota betana itom teuwaa'u, Silbaano' teame, intok Timoteo' teame intok inepo, lutu'uriataka yeu weama. ²⁰ Bwe'ituk ite a' ju'uneiyaa, aapo'ik Liojta betana si'imeta juka' itou na'ikiarita, aapo'ik Krijtota betchi'bo itou a' chupuka'po. Inia betchi'bo itepo, Liojta nau yo'orekai, tua junuentunee ti jiaka, te a' lutu'uriate. ²¹ Intok jiba aapo ju'u Lios juna'a ju'u iitom intok enchim juni'i, ka ta'abwisi intok eaka, Jesukrijtota itom sualne' betchi'bo itom aniamе. Intok jiba aapo juna'a ju'u, si'imеku aapo'ik betchi'bo jiba itom jiapsine' betchi'bo itom junuen eetuame. ²² Intok aapo'ik betana itom kate'epo itot ju'uneiyaatebo. Intok a' tu'u jiapsiwata itot jiapsituari, junaе, juka' chukula itom bitnee'uta, junuen itou a' chupne'po itou a' lutu'uriatuka'po junaе itom a' ju'uneiyaatua.

²³ Taa ne i'an tajti, kee jum bwe'u jo'ara Korinto' tea'u weyekai, in junen jiulatuka'a benasia, Liojta nee a' ju'uneiyaa'po, ne ju'uneaka a' teuwaa, junuen ka in enchim sioktuabae' betchi'bo ka in aman emou sika'apo. Ka junuen lutu'uriatuko, Lios aapo nee betchi'bo ju'unea. ²⁴ Itepotee ka jachin juni'i, Krijtota enchim sualne'ut enchim utte'a jooria. Bwe'ituk eme'e jaibu em junama wa'am, ka ta'abwisi intok Krijtota suale. Taa ala, che'a juni'i enchim alleenee'ut te enchim aniabaeka'ea.

2

¹ Jiba inia betchi'bo san ne ka juchi emou noitibaeka'e'eak, ka alleewamta ka emo nasuk au i'akai. ² Bwe'ituk inepo junuen ka enchim alleetua'ateko, junak, inepo emo tana alle'eaka su, ka in allea'u emo betana neu aune. ³ Junuen san ne emou ji'ojtek, jaibu enchim ju'unea'a benasia. Bwe'ituk inepo juni'i, nee ka emo betana in siokne' betchi'bo, ne ka emou siika, emo betana alle'eaka su. Bwe'ituk ne jaibu ju'unean, alleaka nee emo mak aneo, enchim si'imem ket nemak alleene'po. ⁴ Bwe'ituk junak inepo, junaka'a ji'osia ji'ojteita emou bittuakai, unnaa ka in yanti ela'uta net ayukan. Intok tu'isi ka in allea'uta, junuen in opoam wo'otakai. Ala ne, ka enchim ka alleetua' betchi'bo emou ji'ojtek, tua ama butti in enchim nake'uta enchim ju'uneiyaa i'akai.

Juka' ka tu'isi aulata jiokoiwaka'u

⁵ Taa seenu, jabetaka juni'i, emo nasuk ka amma'ali aneka yee sioktuaka'ateko, ka nee jiba junuen sioktua, taa wateku enchim si'imem juni'i sioktua. Wateku ti ne jiia, ka unnaa bettesi emou a' yecha'abaekai. ⁶ Jum enchim nau ane'epo, junako eme'e batte si'ime ama aneka, ju'u o'outau, kutti enchim au yechaka'ue, junae a' su'u tojine. ⁷ Junuen san i'ani, eme'e a' jiokoibaeka'eene. Intok a' jiapsi yechakai. Ka junuen, ama butti au intok a' sioktuaka, tokti ko'om eaka, au a' ta'arune' betchi'bo. ⁸ Junuen san i'an ne emou ujbwana, juchi wee'po eme'e, enchim a' nake'po aman a' ju'uneetwane. ⁹ Che'a bat naataka inia weemta betana ne emou ji'ojtek, intok jiba junuen, enchim ji'obilaa betchi'bo, junuen enchim in tejwaaka

enchim aet saweka'ut enchim aet jiapseka'po enchim ju'uneiyaabaekai. ¹⁰ I'an intoko, juka' junuen jitat enchim jiokoeka'uta, nejponee ket a' jiokoine. Bwe'ituk juka' in jiokoilaa'uta, lutu'uriapo junuen nee a' jiokoi'eao, in emo betana jikot ea' betchi'bo, Jesukrijtota bichapo ne junuen a' jiokoek. ¹¹ Juka' bebeje'erita junuen, kaita'po itom a' koba'ane' betchi'bo. Bwe'ituk tu'isi te ju'unea, aapo'ik yee bai ta'aaka a yee a' ji'optua'po.

Bwe'u jo'ara Tooaj tea'po aneka, Paplota ka yanti elaka'u

¹² Junak, jum bwe'u jo'araa Tooaj tea'po, Krijtota betana juka' nok lutu'uriata yee majtabaeka nee aman yepsako, junama'a ju'u tekil Krijtota betchi'bo in joo'ea'u neu juebenaek. ¹³ Taa junuentaka juni'i, junama'a juka' Krijtopo nemak weri Tiito' teamta ka ama teakai, ka in yanti ela'u net aukan. Junuen san beja ne, ka in ama tawane'e betana ne ameu nokaka ne am mam bwiseka am tebotuaka, ne bwiaaraa Maseroonnia' tea'u bicha ne yeu siika.

Krijtota betchi'bo si'imeku yo'oo'am

¹⁴ Taa Liojta te aet bai saune, aapo'ik, juka' Jesukrijtota betchi'bo a' yaaka'ue, si'imeku yo'orika itom yeu katne' betchi'bo itom aniamta. Intok aapo, aapo'ik betana juka' a' nok lutu'uriawata si'imekut itom yee a' majtane' betchi'bo itom ania. Ini'i nok lutu'uria intok, jita tua win jubak si'imekut a' weye'e benasi machikai. ¹⁵ Bwe'ituk itepote, Jesukrijtota sualekai, Liojta tu'isi alleetua. Intok itepo, jume' Krijtota sualeme nasuku, intok

kia jume' ka a' sualeme nasuku juni'i, Krijtota betana weyeme, itot yeu maachi win jubak na'ikim weye'e benasia. ¹⁶ Jume' ka Krijtota nok jikka-jibaemmeu, ini'i Liojta betana lutu'uria weyeme, che'a juni'i bem ka tuisi tawaka kokkonee'uta aet teune. Taa jume' intok, Krijtota sualeka, jinne'uimtuneeme' betchi'bo, tu'ika bem ae jiapsinee'uta aet jajamne. Intok inia tekilet, kaabe aapo a' ea'po au yuuma. ¹⁷ Itepo, katte juka' Krijtota betana lutu'uriata teuwaaka, jita ae koba' betchi'bo a' jooa, juebenam ane'e benasia. Taa ala, tee, tua junen jiaka, Krijtota nok lutu'uriata yee majta. Liojta betana itom a' tekil maktuka'po amani. Intok Liojta itom ju'uneiyaa'po ju'uneaka a' teuwa. Intok Jesukrijtota itom a' yo'owaka'po amani.

3

Bemela lutu'uriata betana ju'u yee majtawame

¹ Inepo intoko, inile benak teuwaakai, katte itepo ito uttiabaeka juchi te emou nooka. Intok ka utte'a juni'i, jaku'ubo itom kate'epo, tu'isi itom mabettune' betchi'bo, ji'osiaka itom emou yajine'po. Intok kia emo betana, watemmeu kat betchi'bo juni'i, ka utte'a, ji'osiaka itom katne'epo, watem a' joa'a benasia. ² Ka junuentune. Bwe'ituk eme'e'em juname'em, ju'u ji'osia, watemmeu kat betchi'bo itou be'eeka itom ae mabettunee'u benakai. Eme'e, Krijtota enchim suale' betchi'bo, junuen, si'ime ito tana a' ju'uneiyaa, lutu'uriapo Liojta betana tekilta itom joa'apo. ³ Bwe'ituk a eme'e ju'uneiyaatu, Jesukrijtota betana enchim yoemiarimtuka'po. Ite intok juname'em, tu'isi

enchim aet yeu yuma'ane' betchi'bo aet enchim majtame. Junuen san, juka' Liojta, jiba yuu jiapsamta, a' tu'u jiapsiwata inen enchim jiapsitua' betchi'bo, ji'osiampo ji'ojteita bepa si'imem betana a emot ju'uneetu, Krijtota enchim suale'po, ka kia jita teta bebberaimmet ji'ojteita bepa juni'i. Taa ala tua enchim jiapsimpo ju'unaktei.

⁴ Itepo ala tee inika'a, tua inien a' weye'po te tua a' lutu'uria'ati jiia, Jesukrijtota betchi'bo Liojtat eakai. ⁵ Katte itom ea'po, jita a itom joonee'uta ito au yuma'aleka a' bo'o jooria. Taa ala si'imeta juka' a itom joa'uta, Liojta a jita joaka intok aapo'ik itomaktuka' betchi'bo tee a' jooa. ⁶ Bwe'ituk aapo, ju'u aapo'ik betana, senu bemela lutu'uriata, a itom au yumaka, a' tekipanoa' betchi'bo itom aet ania. Ini'i intok, ka juka' Moiseejta nesauri ji'ojteita betana weye. Taa ala Liojta tu'u jiapsita, itom a' mabetne'po betana junaen weye. Bwe'ituk ju'u nesauri ji'ojtei, ka tu'isi tawaarimtaka, itom kokkonee'ut itom tejwaa. Taa ju'u Liojta tu'u jiapsi, jiba yuu jiapsiwamta yee bittua.

⁷ Ini'i nesauri, Moiseejtuka'uta betana, teta beraikut ji'ojtei, ini'i intok, yeu machiaka, ama butti utte'akamta tachiriakan. Jume' intok ijra'eliitam, kia juka' Moiseejta, a' mabetakamta, katim a aet remten. Bwe'ituk ju'u a' pujbawa, unnaa tachiriakan. Taa junuentaka juni'i, juna'a tachiria, laaauti weyeka, lu'utek. Taa ini'i intok nesauri ji'ojtewakame, ka tu'isi tawalamtaka kokkowamta yee teuwaame, junuen unnaa eiyaawaka a'abo tojiwakai, ⁸ ju'u itom Jesukrijtota nok lutu'uriawa, Liojta tu'u jiapsiwata betana itom aet ju'uneetuawa'u, che'a juni'i eiyaawaka

mabettune. ⁹ Junuen, ju'u nesauri, ka tu'isi yee tawaanee'ut, yee tejwaakame, unnaa eiyaawatchisi yepsaka'ateko. Junuen san, ju'u, Krijtota betana nok lutu'uria, Liojta betana itom tu'isi mabettunee'uta itom tejwaame, che'a juni'i ujyoisi eiyaawaka mabettune. ¹⁰ Bwe'ituk ju'u nesauri ji'ojtewakame, bat naataka weeria, junak eiyaawatchiaka'u, i'ani juna'a, inia che'a juni'i bepa eiyaawatchik betchi'bo kaita teuwa. ¹¹ Junuen san, ju'u chubala betchi'bo jiba tu'eaka, eiyaawatchisi machikai, che'a juni'i eiyaawatchisi machine, ju'u jiba yuu betchi'botuneeme.

¹² Jiba iniat itom jiapseka' betchi'bo san, itepote aet ito ou bujtaka, kaitat jain eaka te yeteu a' nooka. ¹³ Kattee ju'u Moiseejtuka'uta benasi aane, a' pujbawata, tajo'orimmea au a' pattaka'a benasia. Intok junuen, jume' ijra'eliitam, juka' tachiri-ata ka binwatunemta, ka a' lu'uti bit i'akai. ¹⁴ Taa bempo, inika'a si'imeta, jita a' teuwaapo, katim aet ju'uncan. I'an tajtia, juka' bat naataka weeri-ata, Liojta amemak wepulsi lutu'uriata yaaka'uta, a' nokakai, junak naateka, ka bem a aet ju'unea'a benasia, jiba junaen i'an tajtia juni'i, katim a aet ju'unea. Bwe'ituk ju'u junuen ka bem aet ju'unea'u, Jesukrijtota betana weyemtae jiba a ju'uneiyaatune. ¹⁵ I'an tajtia bempo, jume' liprom, Moiseejtuka'uta ji'ojteka'um nokakai, ju'u junak naateka bem ka aet ju'unea'u, ketun amet aayuk. ¹⁶ Taa jabetaka juni'i, yo'owe Jesukrijtota sualeka a' mabetako, ju'u bat naataka ka a' ju'uneiya'uta a' ju'uneiyaane. ¹⁷ Ju'u intok Liojta betana tu'u jiapsi, yo'owe Jesukrijto juna'a. Ju'u intok Krijtota

tu'u jiapsita mabetlame, ka intok utte'atune, bat naataka benasi, Moiseejta ji'ojteka'uta nesaurita bo'o jooriaka a' jiapsine'po. ¹⁸ Inia betchi'bo san si'ime itepo jume' Krijtota sualeme, jaibu Krijtota betana lutu'uriata ju'uneiyaakai, aapo'ik yo'owe Jesukrijtota betana juka' eiyaawatchisi machika weyeme a itot ju'uneiyaatu. Intok junueni, itepo, lau laauti tee, che'a juni'i aapo'ik Krijtota benasi jiapsi saka. Bwe'ituk che'ewasu juni'i, itepo, ju'u eiyaawatchisi machika, ju'u aapo'ik betana weyeme, itot yeu maachi. Ini'i san, yo'owe Jesukrijtota betana weye, ju'u Liojta betana tu'u jiapsi.

4

¹ Junuen san itepo, katte a' koptaka, jakwoo juni'i te ka ko'om ea. Bwe'ituk Lios, aapo tu'isi itom a' nake' betchi'bo, itom jiokoleka, inika'a tekilta itom maki. ² Itepote ala, juka' ka ju'uneiyaawaka, tiusi machik watem bo'o jooria'uta, te a' koptaka intok, kaabem te bai tatta'aaka jiapsa. Intok kia te ka ta'abwisi juni'i watek yee majta. Taa ala Liojta betana juka' nok lutu'uriata jiba te yeteu teuwa. Intok inieni itepo, si'imem bichapo, Liojta bichapo tu'isi itom jiapsa'po ito ju'uneiyaatebo, junuen bempo, tu'isi itom bichaka bem emo jiapsi temaine' betchi'bo. ³ Taa ju'u Jesukrijtota betana nok lutu'uria, itom yee majta'u, watem betchi'bo ju'uneiyaapo obiachiako, ini'i, jume' ka Liojta nok jikkajibaeka, jiba betchi'bo jiokot bem emo bitnee'u yajineem-meu inien maachi. ⁴ Inien bempo'im ka Liojta suale' betchi'bo, ju'u bebeje'eri, inim bwiapo

au lios joame, aapo, ju'u lutu'uriat ka bem ju'uneene' betchi'bo, ka bibichame benasi, a jita bem mammatenee'uta am u'aari. Junuen inime'e, Jesukrijtota, yo'orisi intok eiyaawatchika, Lioj-taka, inim ito benasi au yaaka, Liojta a' machi-aka'uta, machisi a' teuwaamta betana juka' nok lutu'uriata ameu a' teuwaawao juni'i, ka bem aet ju'uneene' betchi'bo. ⁵ Itepo yee majtakai, katte ito betana weyemta yeteu teuwaa. Taa ala ju'u itom yee majta'u, Jesukrijtota itom a' yo'owaka'po betana a' teuwaa. Itepo intoko ito betana kia te beja enchim nesauta jooriame benasi itom ea'uta ite enchim ju'unee i'a, Jesukrijtota itom nakeka a' yo'ore' betchi'bo. ⁶ Bwe'ituk jiba juna'a ju'u Lios, a jita joame, jum ka machiku, tachiriatunee ti jiaka, tachiriata ju'unakteme, ket jiba aapo, juka' Krijtota betana lutu'uriata itom ju'uneiyaatuala. Junuen junae lutu'uriae itom ju'uneiyaa'ue, itom, juka' Liojta betana si'imek bepa eiyaawatchisi machisi machika, Jesukrijtota betana a itom ju'uneiyaa'uta, aet itom ju'uneene' betchi'bo.

Krijtotat yoem'eaka jiapsiwame

⁷ Taa inika'a, Jesukrijtota betana lutu'uriata, si'imek jita beje'ewaekamta bepa che'a eiyaawatchisi machika itom ta'aa'uta, itom takaam, babu soto'im benasi machika, ama itom a' jipue'e benasi te ea. Junuen a' ju'uneiyaana' betchi'bo, junuen inika'a itom bicha'uta, Liojta a jita joa' betchi'bo, aapo'ik betana a' weye'po. Intok ka itom au yumaka, a' joa' betchi'bo. ⁸ Junuen san, itepo obisi itom ito bicha'uta jiba itou a' ayuka'

nasuk juni'i, katte ito ko'om eiyaa. Intok tee jamak, tua kaachin itom an machiaka'uta itou ayuk juni'i, katte kia beja ito su'u tottoja. ⁹ Jachin ito eewaka itou suuawao juni'i, katte itepolai benasi ito eiyaa. Jiokot maisi joowaka juni'i, katte a' juiwaka, jiba itom bo'o jooria'ut jiapsek. ¹⁰ Jak juni'i itom ane'epo, jiba tee jiokot machik aet bichaka juni'i, Jesukrijtota ito betchi'bo a' mukuka'uta, tee a' teuwaa. Si'imek betana aapo'ik benasi kokkolame benasi eakai. Junuen ket, jiba ito betchi'bo, Jesukrijtota a' jiapsa'po ju'u itom jiapsa'ue a' ju'uneiyaa tebokai. ¹¹ Bwe'ituk itepo ket inim jiapsakai, Jesukrijtota itom suale' betchi'bo, chikti ta'apo jume' itom su'apeame, ka mekka itou aane. Junuen beja, ketchia, jiba itepo junaen, aet su'awaka juni'i, Jesukrijtota betana, juka' jiba yuu jiapsiwamta a' ju'uneiyaa tebone. ¹² Junuen san, Jesukrijtota betana itom bo'o jooria'u betchi'bo, ju'u kokkowame itou aayuk. Taa ju'u intok, bemelasi jiapsiwame emo betchi'botune.

¹³ Liojta nok lutu'uriapo a' ji'ojtei'i benasia: "Nejpo nee a' sualek, intok inia betchi'bo sanne a' teuwaak." Junuen ket, itepo jiba junaka'a a' sualeka'a benasia, tee a' sualla. Intok junae betchi'bo tee ket yeteu a' teuwaa. ¹⁴ Bwe'ituk itepo te ju'unea, Liojta, yo'owe Jesukrijtota, kokkoarim nasuk a' jiabijtetuakamta, itom ketchia aapo'ik, Krijtotamak an betchi'bo, itom jiabijtetuane. Intok emomak nau, aapo'iku mak te anne. ¹⁵ Si'ime ini'i inien itou weye, tu'ik enchim jajamnee'utata itom waata' betchi'bo. Intok junuen Liojta betana, juebenaka, juka' bem jiapsim betchi'bo tu'ik

jajameka, junuen ket, juebenam a' bai saune' betchi'bo, Liojta junuen a' yo'orina' betchi'bo. ¹⁶Inia betchi'bo san, katte ko'om ea. Ela'po junuen itom takaam lau lauti lu'utineeka juni'i, taa ju'u itom jiapsi ala, chikti ta'apo, bemelasi, Liojta betana utte'ata mabeta. ¹⁷Bwe'ituk ju'u, inim, i'an itom inne'aa'u, ka binwatuka chubala jibatune. Intok iniat chukula itepo jiba yuu alleewamta Liojta mak itom bitnee'uta, che'a juni'i bepa tu'ik tee jajamne.

¹⁸Bwe'ituk itepo inim weyeka a bittumtat te ka ito temae. Taa ala, ju'u itom eiya'a'u, chukula ju'u itom bitnee'u juna'a. Bwe'ituk ju'u inim ayuka, i'an itom bicha'u, ka binwatune. Taa ju'u i'an, ka itom bichaka, itom eiya'a'u, jiba yuu betchi'botune.

5

¹Bwe'ituk ju'uneate, i'an itom takaam, karim ka binwatuneeme benasi maachim, lu'utineeo, Liojtau, teekau ito beas jiba yuu itom ama aamak jo'anee'uta, ka maammea ya'arita itoas a' ayu'upo. ²Lutu'uria ala, i'an lautipo ket inim jiapsaka, ka itom yanti ela'uta itot a' auka'po. Jume'e, teekau, chukula itom takaanee'um baa waatakai. ³Intok junuen, jume' aman itom takaanee'um jipueka, ka june'elaka itom bitna' betchi'bo. ⁴Itepo lutula wee'po, inime'e takaaka, inim ketun jiapsakai, katte allea, intok siokwame itot aayuk. Katte kia beja, inime'e i'an itom takaam ta'arupea o'oben. Taa ala ju'u itom eiyaaka'u, baa, jume' aman itom takaanee'um juname'e. Junuen, juka' inim tawanemta, a' lu'uteka, jiba yuu, bemelasi

itom machinee'uta itot aune' betchi'bo. ⁵ Intok Lios aapo juna'a, wa'a inia betchi'bo itom au yeu pu'akame. Intok aapo a' tu'u jiapsiwata itot jiapsituari, juka'a, chukula itom bitnee'uta, lutu'uriapo itou a' chupne'po itom a' ju'uneiyaane' betchi'bo.

⁶ Junuen san itepo, jiba Liojtat itom ea'u itot aayuk. Ju'uneate, inim ket itom jiapsaka, ketun kee itom au yaaja'po. ⁷ Bwe'ituk Krijtota sualeka te jiapsa. Intok ka juka' itom inim a bicha'ut jiapsekai. ⁸ Taa iniat te yoem'ea, che'a juni'i te a' tu'i machia, ka intok inim takaampo itom jiapsa'po, junuen yo'owe Jesukrijtotamak baa jiapsibaekai. ⁹ Inia betchi'bo te itepo, jiba wee'po juka' Jesukrijtota, jachin jiapsaka itom a' alleetuanee'ut ite ito temae, ket inim jiapsakai. Intok kia chukula juni'i, jaibu aamak anakai. ¹⁰ Bwe'ituk itepo si'ime, Krijtota sualeme, kaabe yeu be'eeka, itepote si'ime, utte'a, Jesukrijtota ya'uraa bichapo itom yeu machinee'u. Bwe'ituk we'epulaka, ket inim jiapsaka, ju'u, tu'ik oo ka tu'ik bem ya'ari betana, ameu a' lutu'uriatuka'po aman, bem a' bitne' betchi'bo.

Yanti elaka jiapsiwamta betana, ju'u yee matawame

¹¹ Junuen san, yo'owe Jesukrijtotat itom ee majjae'po amani, si'imem, Liojta betana lutu'uriata, a' ju'uneiyaaka, bem a' mabetnee'ut te jiapsek. Taa Lios jaibu itom ju'uneiyaa si'imekut tu'isi itom jiapsa'po. Intok enchim juni'i te ito betana junuen enchim a' ju'uneiyaatuapea. ¹² I'an te emou ji'ojteka, katte ito betana weyemta tu'ik emou teuwaaw enchim itom uttiane' betchi'bo. Ala te emot bo'o bicha, tu'ik ito tana ju'uneiyaaka, intok

junuen itom yoem'eiyaaka, junaen betana, a tu'isi itom jiapsa'atiune' betchi'bo. Junaen ket enchim, wame'e kia beja jiapsita bepa Krijtota sualeka emo uttiame, ka lutu'uriata bem itot noka'u betana a am yoopnane' betchi'bo. ¹³ Bwe'ituk itepo, alleerimnea, ka ju'uneame benasi bitwakai, Liojta te yo'oreka junen maachi. Intok itepo, junuen susuakai, emo betchi'bo tu'ineeka weye. ¹⁴ Bwe'ituk Jesukrijtota tu'isi yee a' nakeka'uta, itepo a' ju'uneiyaaka junaen betchi'bo ae betana weyemtat ite ito utte'a jooria. Intok kia itepo a' ju'uneiyaa juni'i, senuk si'imem jinne'u betchi'bo a' mukuka'po intok inia betchi'bo san, si'ime jume' a' sualeme, inim weyemta betana aamak ka jiapsame benasi bem machiaka'po. ¹⁵ Si'imem betchi'bo muukuk ju'u Krijto. Junuen jume' aapo'ik sualeka jiapsame, ka bem ea'po, taa aapo'ik ea'po aman bem jiapsine' betchi'bo, ju'u ame betchi'bo mukuka intok juchi jiabijtekamta betchi'bo. ¹⁶ Junuen san, i'an, bichau bicha, inim jume' eiyaawaka jiapsame, kate junaen am eiyaaka am ta'aa. Bwe'ituk bat naataka itepo, Jesukrijtota inim a' machika a' jiapsaka'a benasi a' ta'aasukai juni'i, i'an te ka jiba junaen a' ta'aaka a' suale. Ala ta'abwisi te a' yo'ore. ¹⁷ Junuen san, ju'u, Jesukrijtotamak eaka a' mabetakame, ini'i, aapo'ik a' jita a' joa'apo aman, bemelasi, ta'abwisi tu'isi jiapsituanaa. Si'ime wa'a aapo'ik betana bat naataka weeria lu'utine, intok i'an, si'ime, wepulsi bemelasi weemetune.

¹⁸ Inika'a si'imeta joame, Lios aapo juna'a. Jesukrijtota ito betchi'bo yaaka'ue aamak itom ito tu'utene' betchi'bo itom a' tu'u ya'ariakame.

Intok ket si'imem aamak bem emo tu'utene' betchi'bo, itom ameu nokne' betchi'bo itom a' tekil makak. ¹⁹ Bwe'ituk Lios, Krijtota ito betchi'bo a' yaaka'ue, si'imem inim, aamak a emo tu'utine' betchi'bo a' tu'uwa yaak. Ju'u yoemrata betana, ka tu'ik bem ya'arit, ka nappat amet bichakai. Itom intoko, Krijtota nok lutu'uriata aapo'ikumak emo tu'ute betchi'bo weyemta itom ameu a' teuwa betchi'bo, itom a' tekia makak. ²⁰ Junuen san itepo, Jesukrijtota betana, aapo'ik nok lutu'uriata teuwa i'awakai, te yeteu bittuari. Lios aapo emou nokbaeka, itom enchim tejwaane' betchi'bo, itom emou bittuarikai. Junuen san, itepo emou ujbwana, junuen Jesukrijtota betana lutu'uriakai, Liojtamak enchim emo tu'utene' betchi'bo. ²¹ Krijto, jakwoo juni'i, tua kaita ka tu'uwata yaakai, taa ito betchi'bo ju'u Lios, aapo'ik ka tu'u yoemtuka'a benasi au a' chupak. Junuen beja itom Krijtotamak eaka a' sualeka, Liojta juka'a, ka tu'ik, kaita itom ya'arika'a benasi, a itom tu'u mabetne' betchi'bo.

6

¹ Junuen san, itepo, Liojta betana tekilta itom nau joa'apo amani, emou te ujbwana, Liojta tu'isi yee nakeka yee a' jiokoe'uta, aapo'ik betana enchim ju'uneiyaatuari, ka a' koptaka aet jiap-sine. ² Bwe'ituk aapo'ik betana nok lutu'uriapo inen jia:

Wasuktat enchim ania'ea'ut ne enchi jikkajak.

Intok taewait enchim a jinne'uitunee'ut, ne enchi jikkajak.

Maa i'an juna'a ju'u wasuktia, em aet aniana'u.

Intok ini'i taewai juna'a, em a aet jinne'uitunee'u.

³ Kaabeta te jitat ji'optua. Junuen Liojta betana tekilta itom joa'ut, kaabem ka tu'isi ae tana nokne' betchi'bo. ⁴ Taa ala itepo si'imeku itom joa'ut, ite ito ju'uneiyaa i'a Liojta nesaupo itom ito bicha'po. Itepo ka seej chukti eaka a bo'o bichakai jiokot ito bichakai, obiachisi intok kokko maisi itom ito bicha' nasuk juni'i. ⁵ Bwe'ituk itepo bepsuite. Intok te e'etasuak. Juebenam betana ka itomak eewaka, ka tu'isi bitwakai. Tekilpo unnaa betteku ito bichakai, yette kokkote. Intok te tebaure. ⁶ Taa ketchia, iniat ite ito ju'uneiyaa i'a, si'imeku, tu'isi itom jiapsa'utchi, Liojta betana nok lutu'uriata a' teuwa'ut, itom ju'uneiyaa'ue, ka seej chukti eaka a bo'o bichakai. Intok itom a yee jiokolee'ue. Liojta tu'u jiapsiwata itot ju'uneiyaa tebokai. Intok tua junuen jiaka, itom a yee nake'ue. ⁷ Aa noki'ichiata jakwoo juni'i ka nokakai. Lutu'uriata jiba te nooka. Intok Liojta a jita joa'uta itot bit tebokai. Tu'i lutu'uriata nokaka intok a' bo'o jooriaka, junae itepo, Krijtota betana weyemtae, juebenam Krijtota sualne' betchi'bo am aniakai. ⁸ Jamak watem betana te tu'isi bitwaka eiyaawa. Jamak intok te ka yo'oriwa. Jamak, tu'isi itot nokwa. Jamak intok ka tu'isia. Kulupti te ket ka lutu'uriata teuwaame benasi bitwa. Taa junuentaka juni'i, lutu'uriata ausu'lik te nooka. ⁹ Kulupti te ket, ka ta'eewame benasi bitwa. Jamak intok tu'isi ta'eewame benasia. Kulupti intok ket itom su'apeame ka mekka itou aane, taa te ka susu'awa. Jiokot joowaka juni'i, te ka kokko. ¹⁰ Siokame bebenaka juni'i, jiba te allea. Tua kaitae ito ania machika juni'i, juebenam te, ju'u, Liojta betana

si'imek bepa eiyaawatchisi machikue am ania. Tua te kaita jipueka juni'i, kaita itou be'ee.

¹¹ Krijtopo itomak werim, Korinto' tea'po joomem. Tua te witti nokaka, emou te ito yeu bwijlaa. Kaita intok emou yeu bwij machika itot aayuk. ¹² Ito betana tua kaita ju'u ka itom enchim nake'u. Ala emo betana weye ju'u ka itomak eaka enchim ka itom nake'u. ¹³ Emou ne ujbwana, senu achaiwaita a' yoemiammeu a' ujbwana'a benasia, in enchim nakeka, emou in ino yeu bwiseka'a benasia, enchim witti itou nokaka, enchim neu emo yeu bwijne' betchi'bo.

Lios, jiba yuu jiapsamta, te'opom benasi te maachi

¹⁴ Eme'e, jume' ka Krijtota sualemmak, ka amemak emo chupbaeka'eenee emo jujubekai. Bwe'ituk junuentuko, jiba ka nanacha eewamta ama aune. Bwe'ituk ju'u tu'isi weyeme, ju'u ka tu'ik mak, ka a jootu. Ju'u lutu'uria aukame juni'i, aa noki'ichiataka ka lutu'uriatamak ka a kuute.

¹⁵ Krijto juni'i, jum bebeje'eritamak, tokti kaachin a aamak eene. Ju'u Krijtota sualeme juni'i, ju'u ka a' sualemtamak kaachin nau tuttu'ine, nau eaka bem jiapsine' betchi'bo. ¹⁶ Intok jum te'opompo, Liojta jiba yo'oriwa'po juni'i, jume' ka liosimtaka yo'oriwame, ka ama kia. Eme'e intok juname'em, jume'e, ju'u Lios jiba yuu jiapsamta betchi'bo, te'opom benasi eiyaawame. Jiba aapo'ik Liojta a' teuwaaka'a benasi inen jiakai:

Amemak ne naj kuaktinee intok amemak ne jiapsine.

Nejponnee ameu Liojtune, bempo intok in yoem-ratune, ti jiakai.

17 Junuen san ket inen a' teuwaak:
 Jume' ka tu'ik bo'o jooriame betana em ame nasuk
 yeu katne.
 Intok ka amemak emo tu'urine, ti jiia ju'u itom
 achai Lios.
 Intok juka' ka tu'ik ka joobaane.
 Junak ne enchim mabetne.
 18 Junak intok, eme'e nee yo'owane.
 Eme'e intok in ou yoemiamtunee intok in jamut
 yoemiamtune,
 Ti jiia ju'u achai Lios si'imeku yumaka, si'imeta a
 joame.

7

1 Junuen san, Krijtopo itom nake'um, inile be-
 naka Liojta betana itou na'ikiari, junuen san
 itepo ka tu'isi itom aet tawanee'ut te ito aet su-
 uane. Itom joonee'ut intok kia itom eiyaane'u
 betana juni'i. Intok Liojtat ee majjaekai, si'imeku
 wepulsi Liojta betchi'bo jiba jiapsaka, itom aet
 yeu yuma'anee'ut ito temaine.

*Jume' Korinto' tea'po joomem, Liojta bichapo ka
 bat naataka benasi bem jiapsa'u*

2 Tua em junen jiaka, itom yoem'eiyaaka itom
 mabetne. Kia te jabetau juni'i ka tu'ik ka ya'ari.
 Intok kia te kaabeta ka tu'ikut a' majtala juni'i.
 Intok te kia kaabeta jita'apo bai ta'aari juni'i, jita
 au waatakai ujyoisi au nokaka. 3 Kannee jitat
 ka tu'isi enchim tawane'eti jiaka inika'a teuwa.
 Bwe'ituk bat naataka in emou jiaka'a benasia,
 tua junen jiaka, enchim in nake'po enchim ete-
 joriakai, junuen, emomak jiapsaka oo emomak
 mukneeka juni'i. 4 Tu'isi ne emot yoem'ea, intok

emo betchi'bo in ino uttia'u net aayuk. Si'imeku, jiokot itom ito bicha' nasuk juni'i, ka in ko'om ea'u net aayuk. Intok ama butti in allea'u.

⁵ Bwiaraa Maseroonnia' tea'u itom yajaka'po naateka te ka yanti ela. Taa ala, obiachika itou weyeme itou aayuk. Itom beje'ewa'u jiba itou aayuk. Intok itom am majjae'u. ⁶ Taa ju'u Lios, jume' rojikti'eame, jiapsi jojoame, itom ou bujtala, juka' Tiito' teamta itou a' tojakai. ⁷ Intok ka junae betchi'bo jiba, taa ket aapo'ik emo betana a' yan-tela'uta aet bichakai. Aapo itom etejoriak, tu'isi enchim itom bitpea'po. Intok juka' enchim emo sioktua'po. Intok nee betana enchim jiokot'ea'po. Inien sannee ketun che'a juni'i alleaka taawak.

⁸ Ju'u ji'ojtei in emou bittuaka'ue, eme'e rojikteka taawak o'oben. Taa i'an ne kaachin ne jiia, ka a' juiwakai. Bat naataka ala a' juiwak, ju'u ji'osiata in emou bittuaka'ue, chuubaa, ka enchim allea'uta ju'uneiyaakai. ⁹ I'an ala ne allea. Taa ka junuen enchim sioka' betchi'bo. Ala junuen enchim siokaka, enchim emo jiapsi temaeka, ta'abwisi enchim eaka' betchi'bo. Intok eme'e, junuen ka alleaka juni'i, kaachin emo eetu-aka, junuen Liojta bichapo tu'isi aayuk. Inien san itepo emou ji'ojteka, kaita te ka tu'ik emou yaak. ¹⁰ Bwe'ituk senuk siokakai, Liojta betana weemtat au jiapsi temaeka, Liojta a' alleetuanee'uta a' jinne'uitunee'uta aet jajamne. Intok inia betana kaabe aet siokne. Taa inim aniapo weemta betchi'bo senuk au sioktuanee'u, kokkowame jiba ama aayuk. ¹¹ Eme'e em sioksi eaka junuen ka jain eaka emo temaeka, Liojta alleetuak. Intok i'ani, em a' mammate juka' emou yeu a'

sika'apo. Bwe'ituk juka' ka tu'i weyemta enchim aet mammatetuak intok enchim ya'ari eme'e yeu aa bwisek. Ka tu'isi aukamtamak, enchim ka junaemak allea'uta. Enchim ee majjae'uta emot autuak. Chukula intok eme'e nee bitpe'eak. Intok ama naa buustia eme'e wepulsi nau eaka, juka' ka tu'isi aukamta, bettesi au a' chupne' betchi'bo em aet nesawek. Si'ime inile benakue eme'e emo ju'uneiyaatebok, inile benaka ka tu'iku, kaita enchim ama ya'ariaka'po. ¹² Junuen san, junako, inepo junaka'a ji'ojteita ne emou bittuakai, kanne, ju'u ka tu'ik yaakamta betchi'bo, intok kia ju'u ka tu'ik au ya'awakamta betchi'bo jiba, emou ji'ojtek, taa ala, Liojta emot ju'unea'po ju'uneakai, enchim tua itot emo temae'ut, enchim emo ju'uneiyaane' betchi'bo ne emou ji'ojtek. ¹³ Inia betchi'bo san itom yanti ela'u itot aayuk.

Taa ketunia iniat itom allea' nasuku, che'a tee naa buusti allea, Tiito' teamta yantela'uta bichakai. Bwe'ituk enchim si'imem betchi'bo a' yantela'u aet aayuk enchim yoem eiyaakai. ¹⁴ Junuen san inepo, enchim uttiaka, Tiito' teamtau enchim etejokai, kannee ji'obek. Taa ala si'imeta juka' itom emou teuwaarita a' lutu'uriatuka'a benasia, junuen ketchia, enchim uttiaka Tiito' teamtau itom teuwaaka'u, ka aa noki'ichiatukan, itom emo betchi'bo yantela'ati jiakai. ¹⁵ Aapo ju'u Tiito intok, che'a juni'i enchim nake, enchim si'imem a' nok jikkajaka'uu waatekai. Intok enchim ka emo jabeleka taa enchim ee majjaeka a' mabetaka'uu waatekai. ¹⁶ Alleane, si'imeku in a enchim yoem'eiya' betchi'bo.

8

Totomekame benasi eaka, jume' yee mikame

¹ I'an intoko Krijtopo nemak werim, enchim te etejoriabae, jum bwiaraa Maserooni' tea'po si'imekut Krijtota sualeme be'ekatana, Liojta betana aniwaka, bem yee jiokolee'uta amet itom a' bicha'po. ² Bempo, obiachikut, jiokot bem emo bicha' nasuk juni'i, intok junae betchi'bo ko'om'e'eaka su, tu'isi bem allea'u amet aayuk. Intok tua kaita bem jipue' nasuk juni'i, kaachin jiaka, totomekame benasi yee'ania betchi'bo, yuma'ik nau tojak. ³ Ineponee am ju'uneiyaa, tua junen jiaka, si'imeta bem ama yuma'alaapo aman bem nau a' tojaka'po. Intok naa buusti, ka junaka'a jiba, taa che'a ae bepa eaka nau a' tojakai. ⁴ Tu'isim itou ujbwanak, jume' Krijtopo itomak werim ania betchi'bo, bempo ket am aniabaekai. ⁵ Intok ketun naa buustia, itom ame tana bo'o bicha'u bepa ayukamme. Bwe'ituk bempom che'a bat, yo'owe Jesukrijtotau emo su'u tojak, a' yoem'eiyaakai. Intok aet chukula, itowi ket emo su'u tojak, Liojta junen eaka'po amani. ⁶ Junuen san itepo, Tiito' teamtau te ujbwanla, aapo'ik bat naataka emo nasuk a' naateka'uta junuen enchim yee jiokoleka a yee'ania'u betana, intok aapo'ik emo nasuk nau a' toji taiteka'a benasia, i'an, bichau bicha a' weetuaka, aet yeu yuma'ane' betchi'bo. ⁷ Junuen si'imeku enchim yuma'a benasia, Krijtota tu'isi sualeka, a' lutu'uriat tu'isi ju'uneakai, tu'isi a yee a' majtakai, tu'isi si'imekut jiapsekai, intok itom juni'i, tu'isi nakekai, junuen

san eme'e ket inika'a tu'ik, enchim yee jiokoleka, a yee ania'uta, ka koptaka a' bo'o jooriane.

⁸ Inika'a ne emou teuwaa, taa ka a' nesau ji'ojteituka'a benasi, ala ne waatem, jume' inien iniat jiapsekammet enchim mammate i'aka emot nee ju'uneebae, enchim yee nake'uta tua a' lutu'uriatuka'po. ⁹ Bwe'ituk eme'e jaibu a' ju'uneiyaa, itom yo'owe Jesukrijtota betana, aapo'ik ama butti yee a' nak jiokolee'uta kaita au be'eeka, aapo kaita'po jiokot eaka juni'i. Taa tu'isi enchim a' nakeka' betchi'bo, inim bwiapo jiokot au bichak. Junuen beja, aapo'ik inim jiokot au a' bichaka'u betchi'bo, jiba yuu betchi'bo tu'ik, intok kaita emou be'eeka, enchim aamak a' bitne' betchi'bo.

¹⁰ Inia weemta betana nee enchim etejoriabae, tu'ik emo tana waatakai. Eme'e, wae wasuktat naateka, tu'isi em a' naatek. Inia weyemta betana ka kia aet jiapseka jiba taa tua junen jiaka a' joobaekai. ¹¹ I'an eme'e bichau bicha aet yeu yuma'ane. Bat naatakai enchim aet jiapseka a' naateka'a benasia, i'an enchim au yuma'alaapo nau a' tojakai. ¹² Bwe'ituk seenu, tua junen jiaaka yee aniabae'eteko, ju'u Lios a' jipue'po aman beekik a' tu'u mabetriane. Bwe'ituk aapo ju'u Lios, kaita jipuemta, ka utte'a jooria yee a' anianee'ut.

¹³ Katte enchim, kaita jipueka juni'i, yee enchim anianee'ut enchim utte'a jooriabae o'oben. ¹⁴ Ala, nanancha enchim emo bitne' betchi'bo weye. I'ani eme'e, bempo'im ania betchi'bo a' jipue. Chukula intok enchim jiokot eao, bempo enchim ania betchi'bo a' jipu'une. Inien san nanancha enchim emo eiyaa'u emot aune. ¹⁵ Liojta

nok lutu'uriapo a' ji'ojteituka'a benasia inen jiakai: "Ju'u, yu'in nau a' tojakamtau, kaita aet be'eeka. Ju'u intok, iliikik nau a' tojakamtau, ka au be'eeka."

Tiito' teame intok waate aamak rejteme

¹⁶ Taa Liojta te bai saune, juka' Tiito' teamta jiba in emot ino temae'e benasia, aapo'ik ket, Liojta junuen a' eetuaka' betchi'bo. ¹⁷ Bwe'ituk aapo, in aet a' tejwaaka'uta mabetak. Intok aapo emot tu'isi au a' temae'po amani, i'an aapo a' ea'po enchim aman bichi'ise.

¹⁸ Intok aapo, Tiito' teamtamak ket seenuk, Krijtopo itomak werik te emou bittuabae. Ini'i intok, si'imekut, Krijtota nau sualeme be'ekatana Krijtota nok lutu'uriata tu'isi a yee a' majta' betchi'bo tu'isi uttiawa. ¹⁹ Intok ka inia betana jiba, taa ketchia, si'imekut jume' Krijtota sualeme, jiba inika'a Krijtopo itomak werik, yeu pu'atuk, itomak a' bo'o joone' betchi'bo. Intok jiba inim tekilpo, juka' yee ae aniabaawaka, nau a' toji betchi'bo yeu pu'atuk. Junuen itom bo'o jooria'ue, Jesukrijtota yo'orinaa'u au aune' betchi'bo intok ket, tua enchim aet jiapseka enchim joopea'uta emot ju'uneiyaana' betchi'bo. ²⁰ Intok junuen ket itepo, inia yee aniabaawaka itom nau toja'u betana ju'u itom a' sawa'po betana te ito suuabae, junuen, kaabem ka tu'isi itot nokne' betchi'bo. ²¹ Bwe'ituk itepo tee, juka' itom joa'ut tu'isi te aet yeu yuma'abae, yo'owe Jesukrijtota bichapo intok ket si'ime yoemrata bichapo juni'i.

²² Tiito' teamtaimmak intok ketchia, juchi seenuk, Krijtopo itomak werik te emou bittua.

Inika'a ketchia, juebena weemtat tu'isi a' jiapseka'po te a' ju'uneiyaa. Intok i'ani, juna'a che'a juni'i junen eaka emou weebae, emot tu'isi a' yoem'ea'u betchi'bo. ²³ Senuk intok, Tiito' teamta a' jabetuka'po a' nattemaeo, am tejwaane, nee betana a' weye'po. Intok enchim ania betchi'bo, Jesukrijtota betana tekilta nemak a' joa'apo. Oo jume' waate Krijtopo itomak werim betana am nattemaeo juni'i, am tejwaane, jume' Krijtota nau sualeme betana, aman am bittuarimtuka'po. Intok Jesukrijtota bem yo'oritebo'po. ²⁴ Junuen san, jume' Krijtota nau sualeme a' ju'uneiyaane' betchi'bo, tua lutu'uriapo enchim am nake'epo aman, tu'isi am bitne. Intok junuen em ju'uneene' betchi'bo, lutu'uriaka, tu'isi ameu enchim itom etejo'po.

9

Krijtota sualeme ania betchi'bo, ju'u nau toji-wakame

¹ Jume' Liojta yoemiam enchim am anianee'ut, lutula wee'po ka utte'a, in emou ji'ojtene'po. ² Bwe'ituk jaibu nee enchim ju'uneiyaa, tua junen jiaka, enchim yee aniabae'po. Jiba ne enchim uttiaka, jume'e, bwiaraa Maserooniam' tea'po, Krijtota sualemmeu enchim e'etejo. Enchim, jume' Akaaya' tea'po joomem, wae wasuktat naateka, enchim yee ania'po au enchim yuma'apo. Intok juebenaka, jume' Maserooniam' tea'po joomem, Krijtota sualeme, junuen enchim bichaka, ket junaet emo temae. ³ Junuentaka juni'i, inime'e Krijtopo itomak werim ne emou bittuala. Inia weemta betana junuen, juka' tu'ik

in emo tana teuwaarita, ka a' aa noki'ichiatuka'po aman bem a' ju'uneiyaane' betchi'bo, intok in ameu jia'a benasia, lutu'uriapo si'imeku yuma'isi enchim emo jipu'une' betchi'bo. ⁴ Kulupti juni'i, waate, bwiaaraa Maseroonia' tea'po joomem, nemak emou katbaane, intok junuen, kee enchim nau a' tojaosu, emou yajine. Ini'i junuen ito betchi'bo tiusi machine, itepo si'imeku enchim yoem'eiyaasukai. Emo betchi'bo che'a juni'i tiusi machinee o'oben. ⁵ Jiba inia betchi'bo san ne a' utte'a tu machiak, inime'e Krijtopo itomak werimmeu ujbwan betchi'bo, bempo'im nepat bat emou noitine'po, intok bempo'im enchim am aniaka, juka' yee'ania betchi'bo, bat naataka enchim nau tojirokaka'uta, a' yuma'ariane' betchi'bo. Intok junueni, juka' enchim nau tojinee'uta, jaibu eme'e a' jipu'une, tua enchim yee jiokoleka a' joa'uta, emot ju'uneiyaatebokai. Intok ka junuen, itom enchim aet utte'a jooria'po benasi a' weye'po.

⁶ Iniau em waate, ju'u ka yu'in echakame, ketchia iliikik ama toboktane. Ju'u intok, yu'in echakame, ketchia yu'in jichupane. ⁷ We'epulaka bem a' tu'ure'po aman, tua junen jiaka, yee mikne. Intok ka kia ka babalekai, utte'apo benampo. Bwe'ituk ju'u Lios, jume' tua junen jiaka, alleaka yee'aniamе, am nake. ⁸ Ju'u Lios, si'imeta juka' ka nanau machika, emou tu'ik, yuma'isi emou a' chupa'ane. Junuen beja, si'imeta emou be'emta, jiba enchim a' jipu'une' betchi'bo. Intok naa buustia, eme'e yu'in a' jipu'une, junuen, si'ime yeteu tu'ikue a yee'aniane. ⁹ Liojta nok lutu'uriapo inen ji'ojtei:

Jume' jikot emo bichammeu, juka' tu'ik, kaita be'eeka, yuma'isia ameu autuari ju'u Lios.

Intok ju'u tu'uwa a' ya'ari, jiba yuu betchi'bo tatawane.

¹⁰ Ju'u Lios, ju'u bachiata et betchi'bo yee mikame, intok juka' bwa'anaamta bem bwa'anee'uta ameu a' bu'uuriame, aapo ketchia, si'imeta juka' et betchi'bo emou be'emta, enchim mikne, intok emou a' amuituane. Intok junuen, tu'ik yeteu enchim joa'u betana, ama butti tu'ik eme'e aet jajamne. ¹¹ Junuen beja eme'e, kaita emou be'eeka, si'imeta jipu'une. Junuen yuyu'in yee mik betchi'bo eme'e ama yuma'ane. Intok juka' enchim am ania' betchi'bo, itomak enchim aman bittuaka'ue, jume' Krijtopo itomak werim, Liojta aet bai saune. ¹² Bwe'ituk itepo, jume' Krijtopo itomak werim, junuen aniakai, katte, juka' ama ameu be'ee'ut jiba te am ania. Taa ketchia, bempo'im tua junen jiaka, tu'isi Liojta am bai saunee'ut te a am ania. ¹³ Bempo Liojtam aet yo'orine. Bwe'ituk inia enchim am ania'ue bempo a' ju'uneiyaanee junuen lutula wee'po, Jesukrijtota nok lutu'uriatat enchim aet yeu yuma'apo. Intok jiba junaet enchim yee jikolee'ut bempo'im intok juebenam ania'ut, Liojta yo'oritebone. ¹⁴ Intok bempo juni'isu ket, emo betchi'bo, Liojtau bicha nokne, tu'isi enchim emo naktuakai, Liojta tu'isi yee a' nake'uta emot bichakai. ¹⁵ Liojta te tu'isi aet bai sae, juka' aapo'ik betana si'imek bepa eiyaawatchisi machika itot a' autuari' betchi'bo. Juka' itom tua witti intok ju'unakkiachisi a' teuwa betchi'bo, ka itom au yuma'uta.

10

Paplota, Krijtota betana ye'a pu'arituka'po aman, ju'u a' nesawe'u

¹ Inepo Paplo, Jesukrijtota tu'ik yeteu jiapseka intok yee a jiokole'e benasi enchim eiyaaka, emou ne ujbwanaka inen nooka. Nee betana inen jiuwa, emo mak aneka, ne ino ko'om eiya'ati jiuwa, taa mekka nee emou aneo intok junak emou ji'ojteka, bettesi ne noka'ati jiia. ² Junuen san emou ne ujbwana, chukula aman nee emou yebijneeo, waatem jume' itom ea'po inim bwiapo a' weyemta itom bo'o jooria'ati jiaka itot nokame, ka junuen a' utte'atune' betchi'bo, kuttipo in ameu nokne' betchi'bo, emo tu'utene. Bwe'ituk ameu ne ino yuma'alee, junuen kuttipo in ameu nokne'po. ³ Lutu'uria ala, itom inim bwiapo yoememtaka itom naj kuakte'po. Taa juka'a, Jesukrijtota betchi'bo itom bo'o jooria'uta, ka ju'u inim yoemrata bem a' joa'a benasia a' weetua. ⁴ Bwe'ituk ju'u inim bwiapo itom bo'o jooriaka, yee itom majta'u, ka tu'ik beje'eka, itom ae ito jinne'u'u, ka inim bo'o jooriawame. Ala ini'i, Liojta betana weyeka, junuen ket si'imeta juka' Liojta beje'eka weyemta, tokti a' koba' betchi'bo, utte'ak. ⁵ Junuen san itepo, sua machika, si'imeta juka' Liojta beje'eka nokwamta, intok kia jachin a' beje'eka weyeka juni'i, jume' che'a emo eiyaaka, junuen juka' Liojta ka a' soal teboka juka' bem noka'uta, te, tua kaita lutu'uriata a' jipue'uta te yeu a' machia. Intok si'imem wame'e inim weyemta betana emo susuawaleme, ju'u bem ea'u betana, itepo, Krijtotau bem emo su'u tojaka junuen bem a' nok

jikkajine' betchi'bo, te am utte'a jooria. ⁶ Intok itepo te, si'imem jume'e, emo nasuk ka amma'ali aneme, bettesi ameu itom a' yecha'ane'po te ama yuuma. Taa che'a bat, enchim si'imem jume' watem, jaibu yuma'isi Krijtotau enchim emo su'u tojilamtuka'po bat ju'uneaki.

⁷ Eme'e, juka' enchim bicha'uta, pa'aria tana a' bichame benasi maachi. Intok tua wajiwa jachin a' weye'ut ka a' ju'uneiyaa. Senu intok, Jesukrijtota betana a' yoemiarituka'po au ju'uneiyaame ket inien ito tana au waatine, ket jiba junaeni, aapo'ik benasi, itom juni'i, Krijtota yoemiamtuka'po. ⁸ Ineponee intok, itou a' lutu'uriatuka'po aman, che'a ili naa buusti emomak weye'eteko juni'i, kaachin ne ino tiutua. Bwe'ituk ju'u itom yo'owe Jesukrijto, inika'a emou lutu'uriane'uta itot autuari. Junuen, enchim Liojta betana weyemta, yuma'isi enchim majta betchi'bo te au yuma'atuari. Intok ka junuen ka tu'ik enchim ae bittua betchi'bo. ⁹ Kanne inime'e ji'osiam in emou bittua'ummea, in enchim wom womta'a benasia enchim ee i'a. ¹⁰ Waate, net nokaka, jume' ji'osiam in emou bittua'um, unnaa betteka intok kuttipo am noka'ati jiia. Taa ne intok, emomak ane'eteko intok, nee ka junaen ousi nonoka' tea. Intok ju'u in teuwaa'u juni'i, ka jikkajipeewatchi' tea. ¹¹ Taa ju'u intok, inile benak teuwaame, iniau waatine, junaen mekka betana emou ji'ojteka, itom junuen emou noka'a benasia, itom emomak aneka, te jiba junaen ju'u itom joa'ue, itom aet yuma'ane'po.

¹² Itepote kia juni'i te ka ito ameu chatchaa, jume' waatem, bempo emo eiyaateboka, yeteu

nokame benasia. Inime'esan, ka suasim aane. Bempo emo naas nau tammachiakai intok bempo naas jitat nanancha emo joakai. ¹³ Itepote kaa, ju'u ka itom au yeu pu'ari betchi'bo ito uttiabae. Lios ala, aapo juna'a ju'u, jakun tajtia, ju'u tekileu itom yeu pu'ame. Intok aapo, jum bwe'u jo'ara Korinto' tea'u, itom emou yeu yajine' betchi'bo, itom aet aniak ju'u tekilet tu'isi itom yeu katne' betchi'bo. ¹⁴ Junuen san itepo, katte ju'u itom au yeu pu'ari bepa te aane. Bat naataka ka emou lutu'uriakame benasi anakai. Bwe'ituk itepo juname'em, jume' che'a bat emou yajaka, Krijtota nok lutu'uriata enchim majtakame. ¹⁵ Intok te ka ju'u tekil watem ya'arit te ito uttiatebo, itepo a' ya'ari'i benasia. Taa ala, inen te yeu a' wee i'a, enchim bichau bicha che'a juni'i tu'isi Krijtota sualeo, emo nasuk tekilta, che'a juni'i itom a' joone'po. Taa jiba Liojta betana, itom au yeu pu'atuka'po amani. ¹⁶ Iniat chukula tee ket, che'a naa buustia, kat baa saka emou wanna'abo, intok junuen, juka' Krijtota nok lutu'uriata, che'a wa'am bicha, ta'abwi bwiaarampo jo'aakammeu a' teuwaa betchi'bo. Taa ka junuen, ju'u tekil watem ya'arit ito uttia tebokai.

¹⁷ Taa jabe juni'i, senuk uttiabaeme, yo'owe Jesukrijtota jiba uttiane. ¹⁸ Bwe'ituk ju'u tu'isi mabettuneeme, ka ju'u au tu'isi jiapsa'ati jiame juna'atune. Taa ala, wa'a Liojta, tu'isi a' jiapsa'po aet a' ju'unea'u juna'atune.

11

Paplo, intok jume' ka lutu'uriapo Krijtota tekil joame

¹ Tu'i ean, eme'e, ju'u ka tua suasi benasi machik in teuwaabae'ut, nee jiokoeko. Taa jachinpo juni'i, nee aet jiokoine. ² Bwe'ituk enchim in nakeka in emot jiapseka'u, net aayuk, Liojta itom nake'e benasia. Bwe'ituk inepo, Jesukrijtota enchim su-altualataka, chukula, enchim au a' bit i'a, jamut bemeta, ka tu'ik kaita ya'arika, wepu'ulaik jiba a' kunaka'a benasia. ³ Taa juka' bebeje'erita a yee a' bai ta'aa'ue, juka' Eba' teamta, ka tu'ik a' ya'atuaka'a benasia, enchim ket junaen emo bai ta'aatebonee'ut ne emo tana majjae. Intok enchim tua junen jiaka enchim Krijtota yo'oree'ut, ka intok enchim aet emo temainee'u betana. ⁴ Bwe'ituk eme'e, unnaa amemak tu'ik, jume'e, Jesukrijtota betana ka itom enchim a' majtaka'a benasia taa ta'abwisi emou nokammake. Intok eme'e, Liojta tu'u jiapsi jaibu mabetlamtaka juni'i, ka jain eaka ta'abwik jiapsitau emo su'u tojak. Intok Krijtota betana, juka' nok lutu'uriata jikkajisuka juni'i, ta'abwisi weyemta intok, sualbae. ⁵ Bwe'ituk, jume' emo jabeleka chukula emou yajaka, intok ta'abwisi enchim majtakame, jume' enchim jikka-jipea'um, nee ka che'a nee bepa am eiyaa machia. ⁶ Nejponee ala, jumak, kannee ujyoika intok yeu pu'ata benak nooka o'oben. Taa Krijtota betana juka' lutu'uriata, ne yuma'isi a' ju'uneiyaaka, kaita neu be'ee. Inika'a intok tee jiba enchim ju'uneiyaatuala, si'imeku itom bo'o jooria'ue.

⁷ Oo nee ka tu'isi aayuk ja'ani, junak, Krijtota betana nok lutu'uriata enchim majtaka, kaita emou waatakai, intok ino ko'om eiyaakai, junuen juka' emou tu'ik jiba emo tana waatakai. ⁸ Inepone, jume' Krijtota nau sualeme, watem betana tomita

mabetak, bempo'im neu na'ikiaka'uta mabetakai, ae ino aniaka, junuen Krijtota betana tekilta emo nasuk joaka, enchim kaabeta obisi net eetuakai. ⁹ Intok nee junak emomak anakai, kaita jipuekai juni'i, emo nasuk kaabeta nee net obisi eetuak. Bwe'ituk jume' Krijtopo itomak werim, bwiaraa Maserooni'a tea'a betana yajakame, in ino ae aniee'uta, neu nu'upak. Junuen beja nee aet ino suuak, kaita'po enchim net obisi eene' betchi'bo. Intok ne jiba junaen, bichau bicha a' bo'o jooriabae. ¹⁰ Junuen san, Jesukrijtota betana juka' lutu'uriata tua yuma'isi ne in a' ta'aa'po, tua in ju'unea'a benasia. Ket ne junuen ju'unea, in inien ae ino uttiaka, Liojta bichapo in bo'o jooria'u, jum bwiaraa Akaaya' tea'po si'imekut, kaabe inia betana ta'abwisi nee eetuane. ¹¹ Kanne ta'abwi weemta betchi'bo intok, inien jiia. Taa tua in enchim nake' betchi'bo jiba. Lios nee ju'uneiyaa, jaikisia in enchim nake'po.

¹² Taa ne, juka' in joa'uta, jiba ne a' bo'o jooriabae junuen jume' jitat jiawiteka bem uttanaa'uta jaiwame, ka junuen in am au i'a' betchi'bo. Intok ka ito benasia bem emo a' bo'o jooria ti jiune' betchi'bo. ¹³ Bwe'ituk inime'e, ka lutu'uriapo Krijtota betana yeu pu'arimtakai, yeem bai tatta'aa, Krijtota betana yeu pu'arim benasia emo tammachiakai. ¹⁴ Taa ini'i intok, kaita ka ju'uneiyaawamta teuwaa. Bwe'ituk ju'u bebeje'eri, aapo juni'i, ta'abwisi au yaaka, lutu'uriapo Liojta betana a' weye'e benasia au jooa. ¹⁵ Junuen san, jume' aamak eaka intok a' ea'po aman kateme, jiba junaen ale benasi, ta'abwisi emo yaaka, tu'ik bo'o jooriame benasi

a emo joone. Taa inime'e, jiba ju'u bem ya'ari betchi'bo, junaen ka tu'isi ameu chupne.

Paplota, Krijtota betana ye'a pu'atuka'po aman, junuen jio kot au a' bicha'u

¹⁶ Juchi wee'po ne inen emou jiia, kaabe, ka in suuaka'a benasia nee eiyaane. Taa junuen eme'e nee eiya'ateko, junaen ket, ka in suuaka'a benasia em nee emou noktua. Junuen beja ne ket, ili ino uttiaka emou nokne' betchi'bo. ¹⁷ Inika'a intok, in emou nokbae'uta, ne ka Jesukrijtota betana aet sawaka a' teuwaa. Taa inia betana, in ino uttiane'u ti jiaka ne ka tua ino suareka a' teuwaa. ¹⁸ Inim aniapo betana weyemtae, juebenam emo uttiame ane'e benasia, junaen ket nee ino uttiabae. ¹⁹ Bwe'ituk eme'e, tu'isi emo koba susuawarekai, jume' ka susuawakame, kaachin jiaka alleaka am jikkajibaane. ²⁰ Bwe'ituk eme'e, jume' enchim utte'apo am ania i'ame, oo jume'e, tu'ik enchim jipue'uta enchim u'aame, oo jume'e, emou bem yo'otuka'a benasi aneme, oo jume' enchim ka tu'ureme, oo jume' ka enchim yo'oreme, oo jume' pujbat enchim choname, eme'e junuen am tu'ureme benasi aane. ²¹ Inien inepo jiuneeka juni'i ne tiuwe o'oben. Bwe'ituk itepote ala, tua ka iniau ito yuma'alek, ka inien anbaekai.

Taa juka'a, watem emo au yuma'aleka bem joa'uta, inepo nee ket iniau yumaka a' jooa. Inika'a intok inepo nee kia in ea'po aman a' teuwaa, ka suawaekamta nokamta benasia a' teuwaa o'oben. ²² Jume' waate enchim majtame, ebreeo yoemrata betana kateo, nejpo juni'i ketchia. Bempo'im ijra'eliita

yoemrata betana kateo, nejpo juni'i ketchia. Bempo'im Apra'amtuka'uta yoemrammet yeu am katriamtuko, nejpo juni'i ket ne aet yeu simria. ²³ Bempo'im Krijtopo betana a' nesauri am joao, nejponee ket, che'a juni'i ame bepa junaka'a tekilta jooa. Taa ne inika'a inien teuwaaka, ka in ea'po aman, taa emo tana utte'a jooriawaka'a benasia nee a' teuwaa. Bwe'ituk ne che'a juni'i ame bepa tekilta ya'ari. Che'a juni'i ne ame bepa Krijtota betchi'bo bepsui. Che'a juni'i nee ame bepa yu'in e'etasuak. Jue benasi intok ne bat batte meme'esuak. ²⁴ Mamni wee'po jume' juriom nee jiokot yaak. Senu taka ama woj mamni ama batania, waka bea jibebiae nee bepsukai. ²⁵ Bajisia, kuta jibebiae ne bepsuak. Sejtul intok nee mamaasuak. Bajisia, jume' bawepo bwe'u kuta kanoam in ama bo'o jooaka'um, jekae, bawe mayoau nee tetammet kotti yeu biaktawak. Intok sejtul nee, bawe nasuk, tukaapo intok taewaimpo bawepo yeu bajumeka ino jinne'uk. ²⁶ Jue benasi nee wokimnea naas simla. Intok ne batweempo tu'isi jinilwatchisi a'ansuk. Yee e'etbwariame nasuk ne jinilwatchisi ne ino bichak. Intok jume' nele benasi yoemrata, intok kia ta'abwi yoemrata nasuk juni'i, ne jinilwatchisi ino bichak. Jum bwere jo'arampo juni'i, intok ka jo'ara be'emu, intok kia bawepo juni'i, jinilwatchisi ino bichak. Intok jume'e, ka lutu'uriapo Krijtota sualeme nasuk juni'i, ne jinilwatchisi jiapsak. ²⁷ Tekilpo intok obiachiku nee ino bitchuk. Jue benasi ne ka kokkotchuk. Ba'ae mumukeka, intok jiokot maisi nee tebbaurek. Binwa ne kaita bwa'amachika jiapsisuk. Seberiat nee jiokot ine'esuk. Intok nee

ka tajo'osuk.

²⁸ Inika'a intok waate weemta neu weye' nasuk juni'i, chikti ta'apo ne che'a juni'i bettesi a' inne'a, jume' si'imekut Krijtota sualeme betana in amet ino temae'po, tu'ik ame tana waatakai.

²⁹ Senuk, jabeta, Krijtota sualeka, taa kee aet su-atuu nejpone, aamak ino machiaka'a benasia ne ea. Senuk, ka tu'ikut ji'optuawako, nejposu nee tiurae intok omtiae nee jiokot eene. ³⁰ In ino

uttianee'uta utte'atuko, nejponee inia weemtae, ka in ino che'ewaree'uta intok ka in si'imem bepa machiaka'uta teuwaaka, junae nee ino uttiane.

³¹ Ju'u itom yo'owe Jesukrijtota achai Lios, ju'u jiba betchi'bo yo'oriwame, aapo ju'unea, lutu'uriata in teuwa'po. ³² Jum bwe'u jo'ara Lamajko' tea'po

nee aneo, ju'u kobanao, juka' senu rei Areetaj teamtau weyekame, junama'a bwe'u jo'araapo yeu katwa'u bicha nee bwiseka, nee weeyaa-neeme joak. ³³ Taa ne senu bwe'u warita benaku,

junama'a bwe'u jo'ara, mekka jikat kora ya'aripo bepa omot wikiae ne ko'om yecha'awak. Inien sannee juname'e betana ino jinne'uk.

12

Tenkupo benasi weyeka intok, ju'u Liojta betana Paplota ju'uneiyya'u

¹ Junuen ne, tu'ik betana ino uttiaka noka'ateko, tu'ik ne kaita ne aet tettea. Ala ne, achai Liojta betana, in mabetri, tenkupo benasi in bichaka'uta intok ae betana lutu'uriata in ju'uneiyaatarita neu aune. ² Senuk o'outa, Krijtota sualemta ne ta'aa. Juna'a intok woj mamni ama naiki

wasuktiam simsuka'po, teekau, Liojta yo'otaka kateka'u jikau noitawak. Kannee ju'unea, chikti a' takaamak aman a' noiteka'po, oo kia a' jiapsi jiba. Ala Lios aapo ju'unea. ³ Taa nee ju'unea, junaka'a o'outa, a' takaamak, oo ka a' takaawamak, junaka'a ne ka ju'uneiyaa, Lios aapo jiba a' ju'uneiyaa. ⁴ Juna'a, jume' Krijtota sualeka kokkokame yaaja'u noitek. Junamani nokta, tua ka a' ju'uneiyaatumta a' jikkajak. Inika'a nokta intok, inim yoeme, ka au cha'aka a' teuwaane'po. ⁵ Senuk, junuen, aapo'ik benasi maachik yoemta, ala ne uttiane. Taa ne, inepo, kaitat intok ino uttia, taa ju'u kaabeta bepa che'a in machiaka'ut jiba ne ino uttia. ⁶ Nee intok, junuen ino uttiabae'eteko juni'i, kannee ka suasi an ean o'oben. Bwe'ituk ne junuen lutu'uriata jiba nok ean. Taa ne ka ino uttiabae, junuen kaabeta net a' bicha'u, oo net a' jikkaja'u, che'a bepa ka nee a' eiyaane' betchi'bo.

⁷ Juna'a, Liojta betana ama butti suum watchisi intok eiyaawatchisi machik in ju'uneiyaatuawaka'u betchi'bo, intok nee ka ama bea butti in ino uttiane' betchi'bo, ko'okoata nee inne'etuak, wichata net kikteka'aweela'po benasia. Ini'i wantia intok, bebeje'erita betana inen weyeka, ne ka ama eltua' betchi'bo neu su'u tojiri. ⁸ Inika'a ko'okoata intok, nee a' su'u tojine' betchi'bo, bajisi, yo'owe Jesukrijtatau ne au ino nokriak. ⁹ Taa ju'u Jesukrijto inien nee a' ju'uneiyaatuari, aapo'ik betana tua yee a' nak jiokoleka yee a' bicha'ut jiba in eenee'u. Intok junuen senuk ka che'a bepa au a' eiyaa'ue, aapo'ik a' jita a' joa'uta, junuen che'a tu'isi a' ju'uneiyaatunee'u. Inien san nee inien jiapsaka

ne che'a a' tu'ure. Junuen weyeka beja, juka' Jesukrijtota a jita a' joa'uta, net a' bitna' betchi'bo. ¹⁰ Junuen san ne aet yanti ela ju'u inim jiapsaka neu weyemta betana. Jaana in jiawaawa'ut. Juka' ka in jipu'usuka'utchi. Intok juka' neu suawaka, ka in bibitpeewa'ut. Intok juka' obiachika, Krijtota betchi'bo in aet jiokot ino bicha'ut. Bwe'ituk ne junuen, in jiapsa' nasuk juni'i, Krijtota betana ju'u a jita a' joa'uta, che'a juni'i neas yeu maachi.

Korinto' tea'po Krijtota sualeme betana, Paplota jachin au eetua'u

¹¹ Inim nee inien jiba inepo nee betana tu'isi in jiapsa'uta teuwaakai, senuk tua ka suawaekamta benasi nee aulaa. Taa eme'e juname'e jume' nee inien noktuakame. Bwe'ituk eme'e juname'emtukan jume' nee uttiaka nee tana tu'ik teuwa'ea'um. Bwe'ituk inepo nee kaita'po nee a ino yeu tawaa machia, inime'e ka lutu'uriapo, Krijtota betana emo kate'eti jiambe bepa, jume' enchim amemak ea'um. Junuen nee intok kaita'po che'a ne ino eiyaao juni'i. ¹² Emomak aneka, juka' tekilta, ka a' rojiktaka, ino ou bujtaka emo nasuk in yaaka'ue, machilae ju'uneiyaatuk, Liojta a jita joa'ue, intok suum watchisi machikue junuen tua lutu'uriapo, Krijtota betana in yeteu bittuarituka'po. ¹³ Enchim nee, jiba jume' wate si'ime Krijtota sualeme benasi amewit nee tu'isi enchim bichak. Ala inepone, kaita'po nee enchim nee aniatuak. Iniae nee ka amma'ali emomak ayuko, nee em aet jiokoe.

¹⁴ I'anne iniamak beja, bajisi ne emou noitine. Intok junuentaka juni'i kaita'po nee enchim net

obisi ee i'a. Bwe'ituk kannee jita enchim jipue'uta emot jaiwa. Ala ne, emo tana su, tu'ik waatakai. Bwe'ituk jume' achainwaim juname'em, jume'e, bem yoemiam betchi'bo tomita yo'oneeme. Intok ka jume' yoemiarim juname'e, jume' bem yo'owam betchi'bo. ¹⁵ Inepo intok, ne kaachin jiaka, alleaka, juka' in jipue'uta ne emot wiutane. Intok ne kia inepo juni'i, ne ka ino beutia, enchim jinne'uimtunee'uta che'a emo tana waatakai. Taa eme'e intok, che'a in enchim nake' nasuk su, che'ewasu ka nee eiyaame bena.

¹⁶ Taa waate, kaita'po enchim net obisi'eaka'po, tu'isi ju'uneaka juni'i, ne enchim bai ta'aaka ne etbwa emot eak, ti jiia. ¹⁷ Jaisa ne enchim bai ta'aabaeka, jume' watem emou bittuak ja'ani. Eme'esu ju'unea, ka a' lutu'uriatuka'po. ¹⁸ Tiito' teamtau ne ujbwanak, emou a' noitine' betchi'bo. Intok ket ne aamak, senuk Krijtopo itomak werik bittuak. Jaisa enchim bai ta'aak ja'ani ju'u Tiito. Eme'e su ju'uneakai, aapo'ik intok neetchi, nanancha itom eaka si'imeta nanancha itom a' bo'o jooria'po.

¹⁹ Jaisa eme'e jumak, itom ito nokriaka inien emou jia'ati'ea. Taa ka junuen weye. Ala te, Liojta itom ju'uneiyaa'po ju'uneaka intok Krijtota betana lutu'uriaka emou nooka. Taa si'ime ini'i, Liojta betana weyemat che'a juni'i yuma'isi enchim a' ta'aane' betchi'bo weye, Krijtopo itomak werim, tu'isi in nake'um. ²⁰ Bwe'ituk ika'a ne ama au machia. Nee emou noiteo jumak juni'i, ka in emot ju'uneiyaabae'u su, ama emot aunee ti'eakai. Intok kia enchim juni'i, ka enchim net bo'o bicha'u su, enchim net ju'uneiyaane'po.

Ka baeka juni'i, ne inen ea, enchim emo ee beje'ee'uta intok jitat ka nat tu'uriwamta, emo omtawamta, emo che'ewariwamta, che'a emo eiyaawamta, ka lutu'uriata yetet nokwamta, jitat ka yee tu'uriwaka yetet nokwamta, emo jabeliwamta intok ka suasi jiapsiwamta, inika'a si'imeta ne ama au machia. ²¹ I'an ne emou noitineo, inen nee yeu a' wee machia, enchim, Liojta bichapo tiusi nee tawaane'po. Intok kia ketchia, enchim juebenam betchi'bo in bwanne'po. Jume' binwatuk naateka, Liojta bichapo emo nasuk ka tu'isi jiapsame betchi'bo. Junuen, inika'a ka amma'ali anwamtat ka emo temaeme. Intok juka' tatta'abwi jaamuchim mak, ka'am jubekai juni'i, amemak emo tu'uriwamta intok si'imeta juka' ka tu'ik bem au joiwalataka bo'o jooria'utat, ka emo temaeme.

13

Ji'ojtesuka, ju'u Paplo am sua tejwaaka intok am tebotua

¹ Iniamak ne beja, bajisi ne aman emou noitine. Si'ime ju'u emo nasuk ka tu'isi weyeme, wooi oo bajika a' ju'uneiyaaka, machisi a' teuwaaneeme betana jiba tu'utena. ² Intok jume'e, bat naataka ka tu'isi ayukame intok kia si'imem, i'an nee ket, mekka emou aneka, juchi juka'a, wosa in emou noiteka in enchim aet sua tejwaaka'uta, juchi enchim aet tejwaa. I'an, in juchi emou noiteka, kutti in emou a' yecha'ane'po. ³ Junak eme'e, juka' enchim ju'uneiyaabae'uta bitne, Krijtota betana ju'uneetuawaka, aapo'ik betana weyemta in teuwa'po. Ju'u yo'owe Jesukrijto intok, enchim

sua tejwaakai, kuttipo emou nooka. Intok ama naa buustia, si'ime utte'ata aet ayuka'uta emo nasuk yeu a' machia. ⁴ Lutu'uria ala, tua kaita utte'ata aet ayuka'a benasia, kuuset a' popon-waka'po. Taa Liojta betana utte'ata aet autu-awaka'ue, i'an junae, jiba yuu jiapsa. Junuen san ket itepo, ale benasi te ito eiyaaka, kaita utte'akame benasi te mamachi. Taa itepo aamak eakai, Liojta betana aniwaka te jiapsine, Krijtota betana weyemat enchim ania betchi'bo.

⁵ Eme'e'em emo aet temaine, ka ta'abwisi intok jiapsita bepa Krijtota enchim suale'po ju'unee betchi'bo. Bwe'ituk ju'u Jesukrijtota tu'u jiapsiwa, lutu'uriapo emot jiapsa. Enchim junuen ka jiapsita bepa lutu'uriapo a' sualeo. ⁶ Taa itepo ala te, enchim ju'unee i'a, itom ka junuen aa noki'ichiapo itom a' sualeka'po. ⁷ Intok jiba te Liojtau bicha enchim nokria, junuen enchim kaita ka tu'uwata bo'o jooriane' betchi'bo. Ka junuen, watem, itom tekilta betchi'bo itom am uttia i'aka. Taa kia beja te tu'ik jiba enchim joo i'akai, ela'po su itepo junae, tu'ik betana ka lutu'uriakame benane. ⁸ Bwe'ituk itepo, katte a juka' Liojta betana lutu'uriata beje'eka aane. Ala tee, si'imeta itom bo'o jooria'uta, Krijtota nok lutu'uria nokriaka a' jooa. ⁹ Inia betchi'bo san te yanti ela junuen itepo kaitau yumame benakai, taa itepo enchim si'imeku yumamebaekai. Intok jiba te bichau bicha Liojtau bicha enchim nokriane, junuen si'imeku, Krijtota benasi enchim jiapsinee'uta enchim jajamnee'uta emo tana waatakai. ¹⁰ Inika'a ji'ojteita ne bat emou bittua, kee emou noitekai, junuen chukula emomak aneka, emo-

mak etejoka, ka unnaa bettesi emou in nokbae' betchi'bo. Bwe'ituk yo'owe Jesukrijtota betana, kutti in emot nesawee'uta, nee au yuma'atuari. Taa junuen emou nokaka, Liojta betana lutu'uriat yuma'isi enchim a' ta'aane' betchi'bo. Intok ka junuen, ka tu'ikut enchim ji'optua betchi'bo.

¹¹ I'an intoko Krijtopo nemak werim, Lios emo maktune. Enchim inien tu'isi enchim jiapsinee'ut em emo temaine. Emo'em naas jiapsi jo'ane. Si'imeku em wepulsi nau eene. Yantelaka nau jiapsine. Intok junuen ju'u Lios, yantelwamta yetet autuame, intok tu'isi yee nakeme, aapo emomaktune. ¹² Eme'e intok ket, tua naksi emo eiyaaka, naas emo tebotuane.

¹³ Si'ime jume'e, Krijtopo itomak werimtaka, inim aneme, utte'esia enchim tebotua. ¹⁴ Yo'owe Jesukrijtota betana juka' emou tu'ik em mabetne. Intok Liojta jiba enchim naknee'uta em bitne. Intok Liojta tu'u jiapsiwa jiba emomaktune. Tua junuentune.

**Yo'owe Jesukrijtota itom ya'ariaka'u
betchi'bo ju'u bemelaka liojta betana
lutu'uria ya'ari (El Nuevo Testamento en
yaqui)**

New Testament in Yaqui (MX:yaq:Yaqui)

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yaqui

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yaqui [yaq], Mexico

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yaqui

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

f1151531-f330-51af-8fd4-d13c73020f71